

İSTİNYELİ GENÇ KALEMLER

MAYIS 2025

SAYI:5

-Dijital Detoks
Mümkün Mü?

-Z Kuşağı ve İş
Hayatı Beklentileri

-Asgari Ücret Artışı
ve Enflasyona
Etkisi

-Sosyal Medyada
Aktivizm

-Türk Havacılık
Tarihinin En Büyük
Uçak Kazasının
Arkasındaki İhmaller

-Dijital Medyada
Nefret

İçindekiler

5

Türk Havacılık Tarihinin En Büyük Uçak Kazasının Arkasındaki İhmaller

Erdem ÇEBİŞOĞLU, Azra nur KOYUNSEVER, Elanur BİLMEZ

8

Dijital Medyada Nefret

Firdevs Ceren AYBERK

12

Asgari Ücret Artışı ve Enflasyona Etkisi

Kader ÖZTÜRK

15

Sosyal Medyada Aktivizm

Sena KULABAŞ

17

Z Kuşağı ve İş Hayatı Beklentileri

Hejar AKTÜRK

19

Dijital Detoks Mümkün Mü?

Ali AYDINDAĞ

İSTİNYELİ GENÇ KALEMLER

istinyeligenckalemler@gmail.com

Sahibi

Öğr. Gör. Aylin Kerime BİBERCİ

Editör

Firdevs Ceren AYBERK

Katkıda Bulunan Yazarlar

Ali AYDINDAĞ, Firdevs Ceren
AYBERK, Azra nur KOYUNSEVER,
Elanur BİLMEZ, Erdem ÇEBİŞOĞLU,
Hejar AKTÜRK, Kader ÖZTÜRK, Sena
KULABAŞ

İstinye Üniversitesi Meslek Yüksekokulu Dış Ticaret Program Başkanı'ndan...

Her ay heyecanla beklediğimiz, düşüncelerimizin kelimelere dönüştüğü İstinyeli Genç Kalemler Dergisinin beşinci sayısı ile sizlerle buluşmanın mutluluğunu yaşıyorum.

Bu dergi, yalnızca öğrencilerimizin kaleminden dökülen cümlelerle dolu bir yayın değil; aynı zamanda onların dünyaya bakışlarını, merak ettiklerini, gündemi nasıl yorumladıklarını ve ifade becerilerini geliştirdikleri bir platform. Her sayfada, genç zihinlerin içtenlikle ele aldığı konular, bizlere onların potansiyelini ve düşünsel zenginliğini gösteriyor.

Bir eğitimci olarak en büyük amacım, öğrencilerime yalnızca mesleki bilgiler kazandırmak değil, aynı zamanda onları düşünen, sorgulayan ve kendini ifade edebilen bireyler olarak hayata hazırlamak. Bu dergi de bu yolculuğun bir parçası. Kimi zaman bir toplumsal meseleye ışık tutan bir yazıyla, kimi zaman bir bilimsel gelişmeyi ele alan bir analizle, kimi zaman da iç dünyalarını açtıkları denemelerle genç kalemlerimiz bize çok şey anlatıyor.

Beşinci sayımızda emeği geçen tüm öğrencilerime yürekten teşekkür ediyor, yazılarını cesaretle kaleme aldıkları için her birini ayrı ayrı kutluyorum.

Keyifle okumanız dileğiyle...

Öğr. Gör. Aylin Kerime BİBERCİ

Genç Kalem Erdem ÇEBİŞOĞLU

Genç Kalem Azra nur KOYUNSEVER

Genç Kalem Elanur BİLMEZ

Türk Havacılık Tarihinin En Büyük Uçak Kazasının Arkasındaki İhmaller

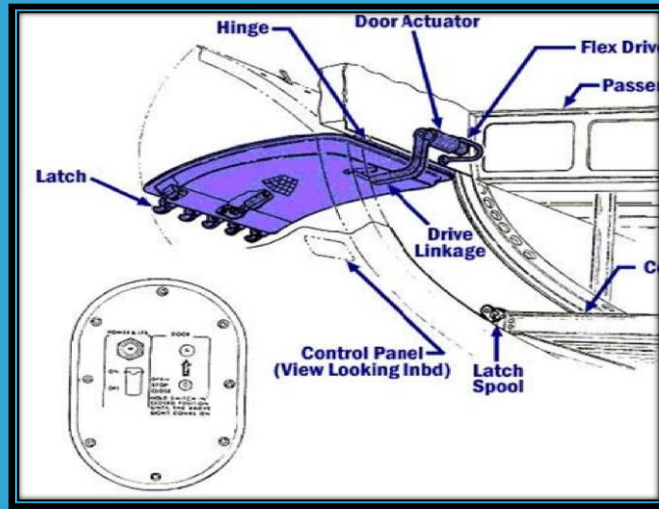
Bugünkü yazımda bölümden arkadaşlarım Azra Nur KOYUNSEVER ve Elanur BİLMEZ'in de katkıları ile bir uçak kazasını anlatacağım.

3 Mart 1974'te TC-JAV tescilli THY'ye ait DC-10 TK981 sefer sayılı İstanbul-Paris-Londra uçuşunun uçuşun Paris-Londra ayağını icra etmek üzere Paris Orly Havalimanından 333 yolcu 13 mürettebat ile kalkış yaptıktan yaklaşık 10 dakika sonra, 11.300 feet (yaklaşık 3.500 metre) yüksekliğe ulaştığında trajik olay meydana geldi: Arka kargo kapısı uçuş sırasında yerinden koparak düştü. Kabin içindeki hava, kargo bölmesine hızla boşaldı. Basınç kaybı nedeniyle uçağın arka bölgesindeki koltuklar yerlerinden sökülerek bazı yolcularla birlikte dışarı fırladı. Uçağın hidrolik kontrol kabloları, kargo bölümünde geçtiği için bu şiddetli hava akımı nedeniyle koparak uçağın kontrol sistemlerini devre dışı bıraktı. Pilotlar dümene, kanatlara ve irtifa kontrollerine müdahale edemez hale geldiler. Kontrol kaybı nedeniyle uçak aşırı hızlı bir dalışa geçti ve yaklaşık 490 knot (900 km/s) hızla Ermenonville Ormanı'na çakıldı. Çarpışmanın etkisiyle uçak tamamen parçalandı ve içindeki 346 kişi hayatını kaybetti.

Kazada konu olan TC-JAV kuyruk kodlu DC10 uçağı

Kazadan yaklaşık 2 yıl önce American Airlines'a ait N103AA tescilli bir başka DC-10 Detroit'ten kalktıktan sonra kargo kapısı patlamış ve şans eseri kısmen de olsa uçağın kontrol edilebilmesi sonucu can kaybı yaşanmadan uçak iniş yapmıştı. DC-10'un kargo kapıları daha fazla yükleme alanı sağlamak için dışarı doğru açılmaktaydı ve kapıyı kilitleyen mandallar düzgün kapatılmadığı zaman basınç farkı sebebiyle kapının patlamasına sebep olabiliyordu. Bunu önlemek için, düzgün bir şekilde kapatıldığında basınç altında kilitlenen özel bir mandal sistemi kullanıldı. Teoride mandalların düzgün bir şekilde konumlandırıldığından emin olmak için, kapının dış tarafındaki bir kol, küçük metal pimleri mandallara bastırıyordu; mandallar uygunsuz bir konumdaysa, pimler hizalanmıyordu ve kol kapanmıyordu. DC-10 kargo kapılarındaki kulp, mandallar yanlış konumda olmasına rağmen kapanabiliyordu. DC-10 için parça tedariki yapan Convair isimli taşeron firmanın mühendislerinden Frederick Daniel "Dan" Applegate kazadan kısa süre sonra tasarım hatasındaki endişelerini yazdığı ve tarihe "Applegate Muhtırası" olarak geçecek mektubu amiri JB Hurt'a teslim etti. Yani Convair mühendisleri olayın farkındaydı. Ancak McDonnell Douglas bu olayın üzerinde "nadir yaşanacak bir olay olduğu" gerekçesiyle çok durmadı.

DC-10'un kargo kapısı

Bu olaydan sonra FAA başkanı John H. Shaffer ile McDonnell Douglas'ın uçak bölümü başkanı Jackson McGowen arasındaki centilmenlik anlaşması nedeniyle uygulanması zorunlu olan bir uçuşa elverişlilik direktifi yerine kulp bağlantısını güçlendirmek için bir destek plakası takılması yönünde olan ve uygulanması isteğe bağlı olan bir servis bülteni yayınlandı. Üretici belgeleri, bu servis bülteninin TC-JAV'da uygulandığını gösteriyordu; ancak plaka aslında takılmamıştı. Modifikasyonun uygulanmadığı halde üretici belgelerinde uygulanmış gözükmesinin üretici tarafından gözden kaçan bir ihmal mi olduğu yoksa

bilinçli olarak evrakta sahtecilik mi yapıldığı kazanın üzerinden 50 yıl geçmesine rağmen bilinmemektedir.

Bununla beraber kapının düzgün kapandığını kontrol etmek için bir kontrol penceresi ve operatöre mandalları nasıl kontrol edeceğini anlatan İngilizce ve Türkçe bir plaket de takılmıştı. Ancak Cezayir asıllı bagaj görevlisi ne Türkçe ne de İngilizce biliyordu ve kilitleme kolu kapalı olduğu sürece kapının güvenli olduğu talimatını almıştı. Ayrıca Cezayirli bagaj görevlisi kapıyı kapatırken zorlanma hissetmediğini de belirtti. Çünkü kilitleme kolu önceki bir uçuşta zaten bükülmüştü. Bununla beraber araştırmacılar düşük ücretlere çalışan, yeterince eğitim almamış bir bagaj görevlisinin uçağın güvenliğinden sorumlu tutulmasının gerçekçi olmadığını söylediler.

Applegate Muhtırası'nın dikkate alınmaması, American Airlines'ın 96 sefer sayılı uçuşundan sonra uygulanması zorunlu olan Uçuşa Elverişlilik Direktifi yerine uygulanması isteğe bağlı olan Servis Bülteni yayınlanması, Üreticinin uygulanmamış modifikasyonu uygulanmış gibi belgelemesi, Kargo kapısını kapatan Cezayirli bagaj görevlisinin Türkçe ve İngilizce bilmemesi birleşince 346 kişi hayatını kaybetti.

Ermenonville Faciası, havacılık tarihinde sadece bir teknik tasarım hatasının değil, insan faktörlerinin ve sistemsel eksikliklerin de nasıl zincirleme bir felakete yol açabileceğinin trajik bir örneğidir. Kazada mühendislerin önceden tespit ettiği tasarım risklerinin ciddiye alınmaması, zorunlu bir güvenlik önlemi yerine isteğe bağlı bir uygulamanın tercih edilmesi, modifikasyonun uygulanmadan belgelerde uygulanmış gibi gösterilmesi ve yetersiz eğitilmiş yer hizmetleri personeline kritik bir sorumluluğun verilmesi gibi birçok insan hatası ve ihmal birleşmiştir.

Bu olay yalnızca teknik güvenliğin değil, aynı zamanda organizasyonel sorumlulukların, eğitim standartlarının ve iletişim süreçlerinin de ne kadar hayati olduğunu göstermiştir. Havacılık güvenliğinde, insan faktörlerinin doğru yönetilmemesinin sonuçları çok ağır olabilir. Ermenonville kazası, sektörde hem tasarım güvenliğinin hem de insan kaynaklı risklerin yönetimi açısından önemli dersler bırakmıştır. Bu dersler ışığında, havacılık endüstrisi daha katı düzenlemeler, daha şeffaf denetimler ve insan hatasını minimize edecek sistemler geliştirmek zorunda kalmıştır.

Genç Kalem Firdevs Ceren AYBERK

Dijital Medyada Nefret

Nefret, temelleri insanlığın varlığına kadar dayanan baskın bir duygu türüdür. Kişinin kendini koruma içgüdüleriyle, içsel çatışmalarıyla, dışsal çatışmalarıyla doğrudan bağlantılı, belli dönemlerde bazen bireyler bazen de topluluklar özelinde ortaya çıkan bir duygu durumudur.

İnsanlığın tarihçesine baktığımızda da en başından bu yana çokça nefret örneği görmemiz mümkündür. Nefretle işlenmiş nefret suçları, nefret söylemleri ve dahası tarihte hep karşımıza çıkmıştır. Konumuz biraz da medya özelinde olduğundan, tarihte medyayı kendi çıkarları doğrultusunda en etkili kullanan örneklerden biri ile başlamak doğru olacaktır: Adolf Hitler.

Weimar Cumhuriyeti'nin yıkıldığı ve Nazi Almanyası'nın kurulmaya başladığı ilk dönemlerde propaganda aracı olarak medya etkin bir biçimde kullanılmıştır. Hem ari ırk planı kapsamında halka "öteki" nefreti pompalanmış, halk savaş konusunda kışkırtılmış hem de Hitler'in diktatörlüğü için medya araçları kullanılmıştır. Örnekleyecek olursak; Hitler'i çok büyük ve güçlü bir lider olarak göstermek için çekilen özellikle planlanmış propaganda içerikli reklam ve sinema filmleri.

Kadınların ari ırk yetiştirmek için toplumdaki en önemli rolünün "anne" olmak olduğunu aşıl原因 yine bilinçli yapılmış kadınlara özel yayınlanan aylık dergiler. Bu örnekler geleneksel medyanın etkin kullanılmaya başlandığı ve en etkili olduğu dönemlerin başında sayılabilir.

Medyada devam eden süreçte teknolojinin de gelişmesiyle televizyonlar, radyolar vb. kanallar, belli amaçlarla propaganda, dezenformasyon ve manipölasyonlar için aktif olarak

kullanılmıştır. Yine medyadan basılı yayınlar adına örnek verecek olursak Anthony Burgess'in 1962 yılında yayınlanan Otomatik Portakal'ı, (kurgusal yanı yorumlanmıştır.) nefret söylemleri ve nefret suçları içeriği bakımından güzel bir örnek oluşturabilir. Kitabın içeriğinde yoğun öfke ve nefret duygularının hâkim olduğu gençler ve işledikleri suçlar anlatılır. Okuyucuyu eleştirel bir noktaya çeken kitap, değişen toplumun ve değerlerin, özgür iradenin, işleyen bir makineye dönüştürülmenin, iyinin ve kötünün bir yansımasıdır. Aslında nefretin tanımını arayan bizler için işin sosyolojik yanına hizmet eden bir noktadadır. Kitabın 1972 yılında Stanley Kubrick tarafından çekilen filmi de kitapla eşdeğer gitmekte ve nefret suçu işleyen karakterleri beyaz perdeye aktarmaktadır. Medyada nefret suçunu işlediğimiz konumuzda örnek olarak bu eseri eklememin sebebi, eserin kurgusal noktadan konumuza hitap etmesi ve sosyolojik tespit boyutunda nefretin temelleri konusunda bize kapı açmasıdır.

Medyadaki örnekler incelendiğinde yine siyasi başta olmak üzere içerisinde başka alanlarca da manipülasyon ve dezenformasyonların olduğu içerikler vardır. Bu içeriklerin bazıları nefret söylemleri içermektedir. Bu durum için 2009 yılında Hrant Dink Vakfı çatısı altında 'Medyada Nefret Söyleminin İzlenmesi' projesi başlatılmış ve medyanın sivil denetiminin önemi gözetilerek medyada insan hakları ve farklılıklara saygının güçlendirilmesi, belli kimlik özellikleri nedeniyle hedef alınan kişi ve gruplara yönelik ayrımcı dil ve nefret söylemlerinin azaltılması ve bu konularda farkındalık yaratılması hedeflenmiştir. (1)

Web 2.0 dönemine geçiş ile yeni bir döneme giriş yapılmış ve dijital medyaya geçişler başlamıştır. Artık sadece tüketici değil üretici konumunda da olan toplum, dijital medyanın hızla gelişmesini sağlamıştır. Rheingold, Habermas'ın kamusal alan tarifi olan coffehouse'lardan (soluklanma yeri) yola çıkarak internetin yeni kamusal alan mekanı olduğunu savunmuştur. İnternet ortamı web sitelerin kurulması, sözlüklerin açılmasıyla insanlar için bir paylaşım alanı haline gelmiş, insanlar hem bilgi paylaşımlarını hem sosyalleşmeyi internet üzerinden gerçekleştirmeye başlamıştır. Bu, sağlanan onlarca kolaylığın yanında çok fazla sorun da meydana getirmiştir. Gelişime yetişemeyen devletler ve yasalara entegre edilemeyen yenilikler dolayısıyla dijital medyada olumsuz görülebilecek içerikler kontrolsüzce artmıştır. Medyanın birey ve toplum üzerindeki etkisi yüksek olduğundan nefret içeriklerinin etkisi göz ardı edilemeyecek kadar önemli hale gelmiştir. Dijital medya üzerinden yayılan herhangi bir mesajın toplumu hızlı ve kolay bir şekilde etkilemesi, deri altı şırınga modeli ya da hipodermik iğne modeli etkisi olarak adlandırılmıştır. Bu durum iletişim araçları karşısında olan kişilerin fark etmeden gelen

mesajları olduğu gibi kabul etme eğilimine ve kişilerin mesajları iğne enjektesi gibi fark etmeden kabul ettiğine işaret eden bir varsayımdır.

Dijital Medyada Nefretin Ortaya Çıkışı

İnternet ortamında görülen bir diğer durum da kişilerin, normalde olduğu kişiden farklı bir persona takınarak normalde edemeyeceği kadar rahat hareket ettiği ve diğer birey veya topluluklara zarar verdiği durumdur. Buna ‘sosyal disinhibisyon’ da denmektedir. Bu anonimlik durumu sosyal medyadaki nefret söylemlerini artırmaktadır. Bunun yanı sıra grup halinde olma ve aidiyet hissi de dijital medyadaki olumsuz davranışlarda hareket alanını genişletecek etkiye sahiptir. Sosyal psikolog Henri Tajfel’ ın Toplumsal Kimlik Kuramı’na göre bir gruba üye olduğumuzda kendi kimliğimizi grubun kimliğiyle değiştirmeye ve üyesi olduğumuz grubun normlarına göre hareket etmeye meyilliyizdir. Günlük yaşantımızda nasıl üyesi olduğumuz sosyal grupların normlarına göre hareket ediyorsak dijital medyada da aidiyet duygusuyla bireysel bilinç kaybedilebilmektedir.

Dijital Medyada Nefret Söylemleri

Dijital medya sahip olduğu etki alanı, etkileşim oranı, dijitalliği ve hipermetinselliği sayesinde çok geniş kitlelere hitap edebildiğinden nefret söylemlerinin daha kolay, daha hızlı, daha ulaşılabilir ve üretilebilir olmasına sebebiyet vermektedir. Dijital medyada nefret farklı başlıklara ayrılarak incelenebilir:

İrkçilik temelli nefret söylemi: Kişiye veya topluluğa milliyeti, ten rengi, ırkı ve etnik kimliğine göre yapılan nefret söylemidir.

İnanç temelli nefret söylemi: Kişiyi veya topluluğa inancı yüzünden yapılan ayrıştırmacı nefret söylemidir.

Siyasi temelli nefret söylemi: Belli parti ve ideolojileri hedef alan nefret söylemidir.

Kadınlara, çocuklara ve LGBTI+ bireylere yapılan nefret söylemleri: Cinsiyet eşitsizliğinin etkisiyle kadınlara ve azınlık olarak görülen bireylere veya topluluklara yapılan nefret söylemleridir.

Dijital medyadaki nefret söylemleri toplumun neredeyse her kesimini etkilemektedir. Dijital medyayla erken tanışan çocuklarda ya bahsettiğimiz anonimlik durumu sebebiyle ya da bir gruba aidiyet duygusuyla nefret söylemine yatkınlık ortaya çıkabilmektedir. Diğer yandan yine dijital medyayla erken tanışan çocuklarda siber zorbalığa maruz kalma, günlük yaşantıyı sürdürebilir hale getirememe ve depresyon durumları görülebilir. Tüm bu olumsuz durumlar küçük yaştan itibaren yaşandığında büyük sorunlar doğurabileceği gibi her yaştan insan tarafından da deneyimlenebilmektedir. Kişi bireysel olarak nefret söylemine maruz kalmasa da dahil olduğu etnik kimlik, inanç, cinsiyet grubu bakımından nefret söylemine maruz kalabilir. Bu durum kişiler üzerinde psikolojik etkiler bırakabilmekte, çocuk örneğinde olduğu gibi genç ya da yetişkin bireyde de günlük yaşama etki eden sorunlar doğurabilmektedir. Bunun yanı sıra nefret söylemine maruz kalmış birey ya da topluluk, bu nefret söylemine karşı nefret söylemiyle cevap verebilir. Bu da dijital medyada artan nefret söylemlerine sebep olurken nefretin nefret doğurmaya yol açtığı gerçeğini de gözler önüne sermektedir.

Kaynakça

<https://hrantdink.org/tr/asulis/faaliyetler/projeler/medyada-nefret-soylemi/256-medyada-nefret-soyleminin-izlenmesi>

Karaboğa, D. ve Işık, M. (2022). Dijital Şiddet ve Nefret Söylemi. Spor, Eğitim ve Çocuk. 2(1), 1-26.

Kalav, A. ve Certel Fırat, A. B. (2017). Amerikan Sosyal Medyasında Göçmen Karşıtlığı ve Dijital Nefret Söylemi: Twitter Özelinde Bir İnceleme. Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi. 22, 2209- 2222.

<https://www.guvenliweb.org.tr/blog-detay/sosyal-medyada-nefret-soylemi-toplumsal-sorunun-buyuyen-tehlikesi>

<https://www.setav.org/dijital-medya/iki-yuzlu-sosyal-medya-ve-nefret-soylemi>

Genç Kalem Kader ÖZTÜRK

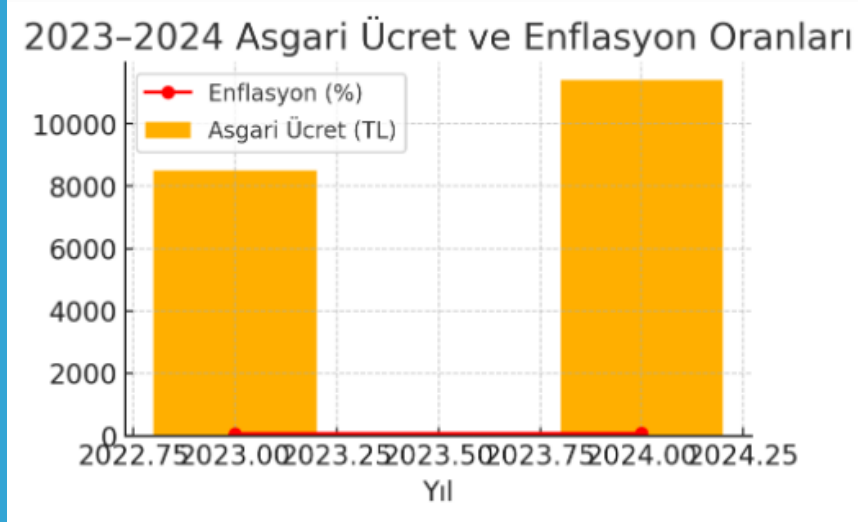
Asgari cret Artışı ve Enflasyona Etkisi

Asgari cret, çalışanların temel yaşam ihtiyaçlarını karşılayabilmeleri açısından kritik bir öneme sahiptir. Türkiye’de asgari ücret son yıllarda enflasyonla mücadele kapsamında sık sık revize edilmektedir. Bu çalışmada, asgari ücret artışlarının enflasyon üzerindeki etkileri incelenecektir.

Asgari crette yapılan artışlar, çalışanların gelir seviyesini artırırken aynı zamanda işletmelerin maliyetlerini yükseltebilir. Bu durum, özellikle hizmet ve üretim sektörlerinde fiyat artışlarına neden olabilmekte ve dolaylı yoldan enflasyonu tetikleyebilmektedir. Ancak asgari ücret artışlarının enflasyon üzerindeki etkisi, artışın oranına, piyasa koşullarına ve devletin aldığı diğer ekonomik önlemlere göre değişkenlik göstermektedir.

Türkiye’de 2024 yılında yapılan %49’luk asgari ücret artışı sonrası TK tarafından açıklanan verilerde, yılın ilk çeyreğinde tüketiciler fiyat endeksinde %3,2’lik bir artış gözlemlenmiştir. Bu artışın bir kısmı doğrudan asgari ücret zammına bağlanmaktadır.

Şekil 1: 2023–2024 Asgari Ücret ve Enflasyon Oranları

Asgari ücret artışları, düşük gelirli çalışanların yaşam standartlarını iyileştirirse de, kontrolsüz ve yüksek oranlı artışların fiyatlar genel seviyesini artırma riski bulunmaktadır. Bu nedenle ücret politikaları, makroekonomik veriler ve enflasyon hedefleri dikkate alınarak belirlenmelidir.

Uluslararası Karşılaştırmalar

Asgari ücret politikaları ülkeden ülkeye büyük farklılıklar göstermektedir. Örneğin, Avrupa Birliği ülkelerinde asgari ücret belirlenirken enflasyon oranları, yaşam maliyeti ve işsizlik oranları dikkate alınmaktadır. Almanya'da asgari ücret düzenli olarak enflasyona endeksli şekilde güncellenirken, Fransa'da hükümetin ekonomik büyümeye ilişkin öngörülerini de hesaba katılmaktadır.

Türkiye'nin asgari ücret politikası, gelişmiş ülkelere kıyasla daha sık güncellenmekte ve genellikle seçim dönemleriyle bağlantılı olarak belirgin artışlar göstermektedir. Bu durum, ekonomik istikrar açısından hem avantajlar hem de belirsizlikler doğurabilmektedir.

Politika Önerileri

Asgari ücret artışlarının enflasyon üzerindeki etkilerini minimize edebilmek için dengeli bir ücret politikası izlenmelidir. Ücret artışları, verimlilik artışıyla desteklenmeli ve küçük işletmelerin bu süreçte zarar görmemesi için vergi teşvikleri sağlanmalıdır. Ayrıca, fiyat denetim mekanizmaları güçlendirilerek fırsatçı zamların önüne geçilmelidir.

Uzun vadede, iş gücünün niteliklerini artırmak ve kayıt dışı istihdamı azaltmak da asgari ücretin ekonomik etkilerini daha yönetilebilir hale getirecektir. Eğitim, dijitalleşme ve iş gücü planlaması bu çerçevede önemli rol oynamaktadır.

Genel Değerlendirme

Asgari ücret artışı, ekonomik büyüme ve toplumsal refah açısından önemli bir araç olmakla birlikte, dikkatli planlanmadığı durumlarda enflasyonist baskı oluşturabilir. Bu nedenle ücret politikalarının ekonomik göstergelerle uyumlu, şeffaf ve sürdürülebilir olması büyük önem taşımaktadır.

Genç Kalem Sena KULABAŞ

Sosyal Medyada Aktivizm: Etki mi, Gösteriş mi?

Aktivizm, en kısa tabiri ile toplumsal, çevresel, siyasal veya ekonomik bir konuda değişim yaratabilmek amacıyla bireysel ya da toplumsal yapılan eylemlerdir. Aktivistler, mevcut bir duruma karşı çıkararak ya da destekledikleri bir durumu güçlendirmek için çeşitli yöntemler kullanırlar. Başlıca rnekler olarak; protesto, yürüyüş, miting, sosyal medya, sanat yoluyla ifade (grafiti, müzik, tiyatro vb.), boykot veya grev gösterilebilir.

Günümüzde, aktivistlerin kullanabileceği pek çok çeşitli yöntem olsa da aralarında en geniş kitlelere ulaşılabilen en yaygın yöntem sosyal medyadır. Bunun sebebi; ülke, bölge ırk ve dil fark etmeksizin her bir bireyin sosyal medya hesabına sahip olması ve aynı amaç doğrultusunda kolayca rgtlenebilmesidir. Paylaşılan gönderilerin kısa süre içerisinde geniş kitlelere yayılması, aktivistler açısından oldukça avantajlıdır. Sosyal medyada yapılan her eylemin bir etki mi yoksa gösterişten mi ibaret olduğunu söylemek, yapılan eylemin ne kadar ileriye gtrldğine bakarak mümkün olabilir. Van Yüzüncü Yıl niversitesi tarafından yapılan bir araştırmaya göre bulgular, sosyal medya aktivizminin evrimdişi aktivizmi olumlu yönde etkilediğini göstermektedir. Toplumsal farkındalık yaratma ve evrimdişi eylemleri tetikleme yönünden güçlü potansiyele sahip bir araçtır. Ancak tamamen olumlu bir tarafı olduğunu da söyleyemeyiz. “Slacktivism” terimi, özetle tembel aktivizm terimi, bireylerin yalnızca evrimii eylemlerle sınırlı kalıp gerçek değişim yaratma potansiyelini düşürdüğünü ifade eder. Yani bu durumda yapılan eylemlerin sadece paylaşılan gönderilerden ibaret kalması ve yeterince byyememesi, halkın ayaklanarak protestolar ya da mitingler gibi fiziksel aktivitelere bu durumu dkememesi, yapılan eylemi sadece sosyal medyada dönen bir gösterişten ibaretmiş gibi gösterilmesine yol açabilir.

Özetle sosyal medya aktivizmi, toplumsal farkındalık yaratma ve çevrimdışı eylemleri tetikleme potansiyeline sahip güçlü bir araçtır. Ancak, bu potansiyelin tam anlamıyla gerçekleşebilmesi ve yapılan eylemin daha ciddi olduğunu gösterebilmek için çevrimiçi eylemlerin somut adımlarla desteklenmesi gerekmektedir. Aksi takdirde bireyler, yapılan eylemlerin yeterince ciddi olmadığını ve bir gösterişten ibaret olduğu yanılsamasına kapılabilirler.

Kaynakça

<https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/4264917?utm>

Slacktivism – Sosyal Sorumlulukta Kalite Derneği

Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi» Makale» Sosyal Medya Aktivizminin Çevrimdışı Aktivizme Etkisi ve Demografik Faktörlerin Rolü

Genç Kalem Hejar AKTÜRK

Z Kuşağı ve İş Hayatı Beklentileri

Z Kuşağı, 1997 ile 2012 yılları arasında doğmuş ve dijital dünyanın içinde büyümüş bir kuşaktır. Teknolojiye olan yakınlıkları, onların iş hayatındaki beklentilerini de şekillendirmiştir. Bu kuşak, sadece maddi kazanç sağlamakla kalmayıp, aynı zamanda çalıştıkları işin anlamlı olmasına, topluma fayda sağlamasına ve çevreye duyarlı bir şekilde yürütülmesine büyük önem verir. Etik değerlere sahip olan, sosyal sorumluluğa odaklanmış şirketlerde çalışmak, Z Kuşağı için işin sadece bir gelir kaynağı olmasının ötesinde, bir yaşam amacıdır.

Z Kuşağı'nın iş hayatındaki önemli beklentilerinden bir diğeri esneklik ve özgürlüktür. Geleneksel 9-5 çalışma saatleri yerine, daha esnek çalışma saatleri ve uzaktan çalışma olanakları talep ederler. Pandemi dönemi ile birlikte bu beklenti daha da belirginleşmiş, birçok Z Kuşağı bireyi evden

çalışmanın verimlilik açısından daha uygun olduğunu düşünmeye başlamıştır. Esnek çalışma koşulları, bu kuşağın hem profesyonel hem de kişisel yaşamları arasında denge kurmasına olanak tanır. Kendi çalışma ritimlerine göre çalışabilme imkânı, Z Kuşağı için motivasyon ve verimlilik açısından önemli bir faktördür.

Bu kuşak, iş yerinde daha yatay bir yönetim anlayışı ister. Hiyerarşik yapılardan çok, daha açık iletişime dayalı ve katılımcı bir yönetim tarzını tercih ederler. Yöneticilerinin onlara geri bildirimde bulunması, şeffaf ve adil bir yaklaşım sergilemesi Z Kuşağı için büyük önem taşır. Bu, sadece iş verimliliğini değil, aynı zamanda şirkete olan bağlılıklarını da artırır. Z Kuşağı'nın liderlerden beklediği şey, onları sadece yönlendirmek değil, aynı zamanda onlarla birlikte gelişmeyi amaçlamalarıdır.

Z Kuşığı'nın iş hayatındaki bir diğer önemli beklentisi çeşitlilik ve kapsayıcılıktır. Bu kuşak, farklı kimliklerin, kültürlerin ve yaşam tarzlarının kabul gördüğü, herkesin eşit fırsatlara sahip olduğu bir çalışma ortamı ister. Çeşitliliği destekleyen iş yerleri, daha yaratıcı ve yenilikçi çözümler üretebilir. Z Kuşığı, bu tür bir ortamda kendilerini daha rahat hisseder ve potansiyellerini daha iyi bir şekilde ortaya koyabilirler. Bu nedenle, iş yerlerinde çeşitliliğin ve kapsayıcılığın teşvik edilmesi, bu kuşağın motivasyonunu doğrudan etkiler.

Kariyer gelişimi, Z Kuşığı'nın bir diğer önemli beklentisidir. Bu kuşak, kariyerlerinde hızlı bir ilerleme görmek ister. Geleneksel iş yerlerindeki uzun süreli beklemeperiodense, daha hızlı bir şekilde terfi etmeyi tercih ederler. Şirketler, bu beklentiyi karşılayabilmek için sürekli gelişim fırsatları sunmalı, çalışanlarına eğitim ve mentorluk imkânları sağlamalıdır. Z Kuşığı, öğrenmeye açık, sürekli gelişmek isteyen bir kuşaktır ve bu eğilim, onları işyerlerinde daha verimli hale getirebilir.

Sonuç olarak, Z Kuşığı, iş dünyasında önemli bir dönüşüm yaratmaya aday bir kuşaktır. Bu kuşağın beklentileri, iş yerlerini daha esnek, adil, kapsayıcı ve gelişime açık hale getirmeye yönelik bir değişim talep etmektedir. Şirketler, Z Kuşığı'nın taleplerine uygun çalışma ortamları sunarak hem bu kuşağın iş gücünden verim alabilir hem de uzun vadeli başarıya ulaşabilir. Z Kuşığı'nın getirdiği yenilikçi bakış açıları, iş dünyasında geleceği şekillendiren bir rol oynayacaktır.

Genç Kalem Eylül AYDINDAĞ

Dijital Detoks Mümkün Mü?

Dijital Detoks

Dijital detoks, bireylerin belirlenilen bir süre içinde dijital cihazlardan ve platformlardan uzak durmak kaydıyla fiziksel ve zihinsel fonksiyonlarını dinlendirmesidir.

Dijital Detoksun Amacı Nedir?

Birey dijital detoks yaparak gün içinde yaşadığı stres, yaşanan kaygı ve dikkat dağınıklığını gidermeye gayret gösterir. Bu durumun en büyük getirilerinden biri ise uyku düzeni bozukluğudur, kişi sürekli online olmasından kaynaklı ihtiyaç duymuş olduğu uykuyu alamaz, bu da gün içi yaşanan stres ve kaygılara yol açabilir. Dijital detoksun bir diğer amacı ise kişinin ekran bağımlılığını azaltarak gerçek yaşamla bağlantı kurmasını hedefler, böylelikle gün içinde yaşamış olduğu hayatı daha verimli hale getirmeyi planlar.

Yapılması Mümkün Mü?

Dijital detoks zorlayıcı olsa da kontrol birey üzerinde ise evet, mümkündür.

Bireyler bu detoksa küçük adımlarla başlamalıdır, ilk olarak bunun için uygun zaman dilimi bulunmalıdır, birey özellikle yemek yerken ve çalışırken eğer mümkün ise teknolojiyle tamamen ilişkisini kesmelidir. Bu durum ciddi yemek bozukluğuna ve dikkat dağınıklığına sebebiyet olabilir. İkinci olarak teknolojik alet kullanımını gün içinde sınırlandırmalıdır, bunun için teknolojiden yardım alınabilir, uygun uygulamalar ile sınır çizilebilir. Bu sayede ekran başında geçirilen zaman indirgenebilir. Peki bu indirgenen zaman açığını nasıl kapatabilirler? Kitap okunabilir, doğa yürüyüşleri yapılabilir, yakınlarıyla zaman geçirebilecekleri aktiviteler yapabilirler. Ancak bu detoksun iyi yanları olduğu gibi kötü yanları da vardır. Eğer ki kişiler işleri gereği mecburen teknolojiye maruz kalıyorsa detoks zorlayıcı olabilir, aynı şekilde sosyal medya ile uğraşıyorsa

detoks epey zorlayıcı olacaktır. Bu alışkanlıkları geride bırakmaya gayret gösteren kişiler yalnızlık hissi yani “FOMO” olarak adlandırılan bir duyguyla karşı karşıya kalabilirler, ancak bu korkular zamanla azalır ve yok olacaktır, hayatı daha temiz görebilecekleri bir zihine sahip olacaklardır.